

UZASADNIENIE

Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy obejmuje cztery zasadnicze obszary:

- 1) uregulowanie postępowania dyscyplinarnego sędziów wojskowych na zasadach zbliżonych do obowiązujących w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych,
- 2) wprowadzenie przepisów regulujących status sędziów, w przypadku zniesienia sądu wojskowego,
- 3) wprowadzenie przepisów regulujących status asesorów sądów wojskowych, którzy nie spełnili wymagań formalnych do powołania na stanowisko sędziego wojskowego sądu garnizonowego,
- 4) uregulowanie kwestii związanych z zatrudnianiem asystentów sędziów, urzędników i pracowników w sądownictwie wojskowym.

W art. 1 pkt 1 projektu proponuje się, aby jednym z zadań Zgromadzenia Sędziów Sądów Wojskowych było wyrażanie opinii w sprawach wyznaczania na stanowiska służbowe prezesów sądów wojskowych i ich zastępców.

W art. 1 pkt 2 projektu proponuje się doprecyzowanie uprawnień kolegium sądu okręgowego.

W art. 1 pkt 3 projektu proponuje się, aby sędziów sądów wojskowych do zawodowej służby wojskowej powoływał Minister Obrony Narodowej, gdyż Szef Sztabu Generalnego, dotychczas posiadający to uprawnienie, utracił je wobec zmiany ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

W art. 1 pkt 4 projektu proponuje się wprowadzenie zasad delegowania sędziów uwzględniających orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2009 r. (sygn. akt K 45/07).

W art. 1 pkt 5 projektu przewiduje się dodanie art. 32a, zgodnie z którym, w przypadku zniesienia danego sądu wojskowego, sędziego tego sądu, na swój wniosek lub za swoją zgodą, będzie powoływany, w trybie określonym w przepisach ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, na urząd sędziego sądu powszechnego, o ile nie będzie przeszkód prawnych. W takiej sytuacji będą miały zastosowanie przepisy art. 32 § 7 – 9

zmienianej ustawy. Natomiast z chwilą powołania na urząd sędziego sądu powszechnego zostanie on zwolniony z mocy prawa z zawodowej służby wojskowej.

W art. 1 pkt 6 projektu proponuje się uzupełnienie dotychczasowych regulacji określających przesłanki i sposób zwolnienia sędziego sądu wojskowego z zawodowej służby wojskowej o przypadek przejścia sędziego w stan spoczynku. Sytuacja ta nie była objęta zakresem obowiązujących obecnie przepisów.

W art. 37 § 2 zmienianej ustawy (art. 1 pkt 7 projektu) doprecyzowano definicję przewinienia dyscyplinarnego w kierunku zgodnym z unormowaniami dla sądownictwa powszechnego.

Z kolei w proponowanym art. 40 § 1, 2 i 5 przewiduje się zmianę trybu wyboru rzecznika dyscyplinarnego i zastępcy rzecznika; projektowany art. 40 § 1 jest zaś sprostowaniem błędu w dotychczasowej treści ustawy – brak jest bowiem stanowiska wiceprezesa sądu w sądownictwie wojskowym.

Nowa treść przepisu art. 41a § 3 zmienianej ustawy (art. 1 pkt 9 projektu) określa organy, którym przysługuje odwołanie od wyroku sądu dyscyplinarnego, a także w § 4 tryb procedowania z wydanym orzeczeniem.

W projektowanym art. 42a wprowadzono możliwość wznowienia postępowania dyscyplinarnego i określono organy do tego uprawnione.

W związku z określeniem nowego modelu kształcenia kadr sądownictwa uznano za niezbędne wprowadzenie nowego rozdziału 8a (art. 1 pkt 11 projektu) stanowiącego podstawę zatrudniania asystentów sędziów w sądownictwie wojskowym. Następowaloby to na zasadach określonych w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Wprowadzenie stanowiska asystenta sędziego w art. 1 pkt 11 ma na celu zmianę zakresu dotychczas wykonywanych obowiązków asesorów. W miejsce pełnienia czynności sekretarsko-administracyjnych proponuje się w art. 4 projektu upoważnienie do wykonywania czynności asystenta sędziego. Jednocześnie wprowadzenie nowych rozwiązań w art. 5 projektu zmierza do uregulowania sytuacji prawnej osób powołanych do zawodowej służby wojskowej i pełniących ją na stanowiskach aplikantów lub asesorów na zasadach obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Zgodnie z tą regulacją przyjęto, iż dla osób, które zdały egzamin sędziowski – zakończyły aplikację – a po zdanym egzaminie kontynuują pełnienie zawodowej służby wojskowej, okres między zdaniem egzaminem sędziowskim a wyznaczeniem na nowe stanowisko, okres asesury oraz okres pełnionej służby po dniu 5 maja 2009 r. jest

równoznaczny z zajmowaniem stanowiska asystenta sędziego, bowiem w okresie tym osoby te nadal pełniły zawodową służbę wojskową i wykonywały powierzone obowiązki w strukturach sądownictwa wojskowego.

Wprowadzono również nowe regulacje dotyczące określenia statusu urzędników oraz pracowników sądów i w miejsce dotychczasowej ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych zawarto odesłanie do odpowiedniego stosowania ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratur. Jednocześnie określono uprawnienia tej grupy zawodowej w przypadku zniesienia sądu wojskowego.

Dokonane w projekcie ustawy zmiany dotychczasowej ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych spowodowały konieczność zmodyfikowania art. 70 § 1 tej ustawy. Uzupełniono ten przepis o następujące odesłania do przepisów zawartych w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych:

- 1) art. 8 – wskazanie, iż działalność administracyjna sądów ma na celu zapewnienie odpowiednich warunków wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości, a wykonują ją organy sądów, urzędnicy, a także sędziowie, jeżeli wynika to z przepisów prawa,
- 2) art. 22 § 6 – określenie zasad sprawowania funkcji prezesa sądu, w przypadku gdy nie został on powołany,
- 3) art. 41 § 2 – możliwość wykorzystania przepisów o pomocy prawnej w sprawach z zakresu postępowania międzynarodowego,
- 4) art. 80 § 2d – 2h – zasady postępowania przy rozpoznawaniu wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej.

Jednocześnie zrezygnowano z odsyłania do art. 121 § 1, art. 125, art. 127, art. 147 § 3 i art. 156 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, których treść przeniesiono (z odpowiednim dostosowaniem) bezpośrednio do ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt ustawy dotyczy sędziów sądów wojskowych, pracowników sądów wojskowych, uprawnień Prezydenta RP, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej, Krajowej Rady Sądownictwa.

Projekt ustawy może również wpływać na funkcjonowanie sądów powszechnych przez przejście kilkunastu sędziów do zasobu kadrowego sądownictwa powszechnego i zasilenie personelu administracyjnego sądów powszechnych kilkudziesięcioma pracownikami znoszonych sądów.

2. Konsultacje społeczne

W ramach tych konsultacji projekt ustawy był konsultowany m.in. z Krajową Radą Sądownictwa, Sądem Najwyższym, prezesami sądów apelacyjnych, prezesami wojskowych sądów okręgowych, a także ze Stowarzyszeniem Sędziów Polskich IUSTITIA. Spośród zgłoszonych uwag uwzględniono: odesłanie w ustawie do odpowiedniego stosowania art. 22 § 6 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz do odpowiedniego stosowania uprawnień sądu dyscyplinarnego przez Izbę Wojskową Sądu Najwyższego, wzmocnienie uprawnień pracowników i urzędników znoszonych sądów, zapewnienie warunków działania Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych w Krajowej Radzie Sądownictwa.

Nie uwzględniono natomiast uwag dotyczących: możliwości przekazania sprawy dyscyplinarnej sędziego sądu wojskowego do sądu dyscyplinarnego dla sędziów sądów powszechnych (uwaga Sądu Najwyższego i Krajowej Rady Sądownictwa) – wobec jednoznacznej treści art. 175 Konstytucji RP rozdzielającego władzę sądowniczą na sądy powszechne, administracyjne, wojskowe i Sąd Najwyższy obejmujące swoją kognicją właściwy rodzaj postępowań, w tym postępowania dyscyplinarne; ograniczenia zakresu sędziów, spośród których jest wybierany kandydat na rzecznika dyscyplinarnego (uwaga Sądu Najwyższego), określenie zmiany właściwości miejscowej sądów dyscyplinarnych jako sądu, w okręgu którego nie znajduje się miejsce służbowe sędziego objętego postępowaniem (uwaga Krajowej Rady Sądownictwa) – wobec wąskiego grona sędziów sądów okręgowych problem wyłączenia rzecznika wybieranego z tego grona i określenie innej właściwości miejscowej utrudniałby, a wręcz uniemożliwiłby prowadzenie postępowań

dyscyplinarnych; nowe określenie kosztów przeniesienia sędziów i wypłacania uposażenia w stanie spoczynku (uwaga Krajowej Rady Sądownictwa) – koszty przeniesienia i inne należności sędziów sądów wojskowych znajdują uregulowanie przez ustawę o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych w rozporządzeniach wykonawczych i rozwiązania te wydają się być korzystniejsze, zaś rozporządzenie dotyczące wypłacania uposażeń sędziom w stanie spoczynku zostanie znowelizowane po przyjęciu projektowanej ustawy, obejmującej m.in. nowe podstawy przejścia w stan spoczynku.

Ponadto projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, stosownie do postanowień ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości www.ms.gov.pl. Nie zostały zgłoszone zainteresowania tym projektem w trybie powołanej ustawy.

3. Skutki społeczno-gospodarcze oraz finansowe ustawy
3. 1. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego
Projektowana regulacja nie powoduje dodatkowego obciążenia dla budżetu państwa.
3. 2. Wpływ regulacji na rynek pracy
Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.
3. 3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw
Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.
3. 4. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny
Projektowana regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.
4. Zgodność z prawem Unii Europejskiej
Projektowane rozwiązania nie są regulowane przez prawo Unii Europejskiej.
Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Ponadto wykonano obowiązek, o którym mowa w § 11 ust. 1 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.), polegający na zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Stałego Komitetu Rady Ministrów w przedmiocie OSR.